

**Attitudes, norms and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high
school students in Shirak Marz, Armenia**

Professional Publication Framework

By: Lusine Aslanyan

Advising team:

Anahit Demirchyan, MD, MPH

Dzovinar Melkom Melkomian, DVM, MPH, MBA

Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health

American University of Armenia

Yerevan, Armenia

2018

Table of contents	
List of Abbreviations	iv
Acknowledgments	v
Abstracta	vi
Introduction and Literature Review	1
Methods	5
<i>Study design</i>	6
<i>Study setting</i>	6
<i>Study participants</i>	6
<i>Inclusion criteria for focus group discussions with students:</i>	7
<i>Inclusion criteria for in-depth interviews with stakeholders:</i>	7
<i>Study instruments</i>	7
<i>Study implementation</i>	8
<i>Data management</i>	8
<i>Data analysis</i>	8
<i>Categories of study participants</i>	9
<i>Ethical conduct and protection of participants</i>	9
Results	10
<i>Participants</i>	10
<i>Main themes identified</i>	10
Discussion	19
Study strengths	21

Study limitations	21
Recommendations	22
References	23
Appendices	29
<i>Appendix 1 – The Theory of Planned Behavior</i>	29
<i>Appendix 2 - Student Interview Guide (English and Armenian versions)</i>	30
<i>Appendix 3 - Parent Interview Guide (English and Armenian versions)</i>	38
<i>Appendix 4 - Teacher Interview Guide (English and Armenian versions)</i>	46
<i>Appendix 5 - Canteen Staff Interview Guide (English and Armenian versions)</i>	51
<i>Appendix 6 - Focus Group Discussion Adolescent Assent Form (English and Armenian Versions)</i>	56
<i>Appendix 7 - Parental Consent Form (English and Armenian versions)</i>	61
<i>Appendix 8 - Parental/Teacher/Principal/Canteen staff Consent Form (English and Armenian versions)</i>	70
<i>Appendix 9 - Demographic form for students (English and Armenian versions)</i>	77
<i>Appendix 10 - Demographic form for parents/teachers/canteen staff (English and Armenian versions)</i>	79

List of Abbreviations

ABC	Actual Behavioral Control
ADHS	Armenia Demographic and Health Survey
COAF	Children of Armenia Fund
FDA	Food and Drug Administration
FGD	Focus Group Discussion
HBSC	Health Behavior of School-Aged Children
IDI	In-Depth Interview
PBC	Perceived Behavioral Control
TPB	Theory of Planned Behavior
US	United States
WHO	World Health Organization

Acknowledgments

I would like to take this chance to extend my gratitude to my advisors Dr. Anahit Demirchyan and Dr. Dzovinar Melkom Melkomian for their constant support and valuable feedback on my work, especially Dr. Anahit Demirchyan for her immense patience and immediate replies.

I would like to thank Dr. Varduhi Petrosyan for inspiring us during master's project implementation and pushing us to be better, not only in academic community but also as individuals paving our success towards a more successful future.

I am grateful to the study participants for agreeing to dedicate their precious time to participate in our study.

I would like to thank my classmates, especially Jeanna Sargsyan and Shivam Kumar Soni, for their continuous support, motivation and encouragement with every aspect of my thesis.

I am thankful to my mother for believing in me and supporting me in all my academic endeavors.

I would like to dedicate my thesis work to the loving memory of my father who has always highly valued and prioritized my education and academic success.

Abstract

Background: It has been shown that negative attitudes towards healthy eating behaviors are common among school-aged children. Over 340 million youth aged 5-19 years in the world are either overweight or obese. Unhealthy eating behavior is proven to be a major risk factor for metabolic health conditions, obesity, cardiovascular diseases, diabetes, cancer, psychological problems, and health-risk behaviors. Some of the key factors influencing food choices among high-school children are cost of food, food availability, time spent on eating, social support, food preferences, role-modeling behaviors of parents, and eating out. High prevalence of inadequate diet among Armenian families has been reported. Children in Armenia face many nutritional problems, including high rates of both stunting (9.4%) and overweight (13.6%).

Aim: Given the scarcity of studies investigating eating behaviors among adolescents in Armenia, the current study seeks to fill this gap, exploring unhealthy eating behaviors among high school students and assessing the attitudes, norms and behaviors enhancing unhealthy food choices among them via applying the Theory of Planned Behavior (TPB) as a theoretical framework.

Methods: A qualitative design with 12 focus group discussions (FGD) and 15 in-depth interviews (IDI) was used in this study. High school students residing in Shirak marz, Armenia, and their parents, teachers and school canteen staff served as the study population. Semi structured interview guides for each category of participants were developed based on TPB. Direct content analysis with deductive approach was used for data analysis. Due to time limitations, 16 of the 27 interviews, including 8 FGDs and 8 IDIs both from urban and rural areas, were used for data analyses.

Results: According to the study results, most of the TPB constructs underlied unhealthy eating behaviors of adolescents aged 15-18 years old living in Shirak marz. The most preferred foods

by the adolescents were fast foods, sweets, salads and sugar sweetened beverages. Taste was the most powerful attitudinal factor influencing their food choices. Knowledge on unhealthy food choices and the consequences of unhealthy diet on one's health were adequate among both urban and rural participants, but unlike rural participants, this factor did not result in healthy eating behavior among urban participants. Parents, friends and advertisements were the main role models affecting adolescents' eating behaviors. Lack of time, high cost of food, seasonal changes in food availability, limited food choices in school canteens and low coverage of schools with canteens, especially in the villages, had considerable impact on adolescent's food choices.

Conclusion: According to the study results, most of the TPB constructs were associated with unhealthy eating behaviors of adolescents aged 15-18 years old. Based on the study findings, recommendations were made to conduct social advertising of healthy food choices and healthy eating behaviors among adolescents, increase the coverage of schools with cafeterias and empower school cafeterias, so that they suggest healthy, tasty and affordable food choices, are adequately equipped for food maintenance, and are continuously monitored.

Introduction and Literature Review

Unhealthy eating habits and obesity among adolescents are major public health issues given their high prevalence and unfavorable effects on mental and physical health¹. Various studies throughout time demonstrate that a negative attitude towards healthy eating behavior is common among school aged children^{2,3}.

According to World Health Organization's (WHO) 2016 data, more than 340 million youth aged 5-19 years were either overweight or obese⁴. Moreover, according to the International Obesity Task Force 2004 data, around ten percent of the world's children aged 5-17 years carry excessive body fat and two percent of them were obese⁵. These percentages have almost quadrupled in the past 30 years.⁴ The problem of childhood obesity has been worsening, with extremely high rates in some countries. According to studies conducted in the United States and Brazil during the 1990s, the prevalence of obesity among the entire population of children had a 0.5% yearly increase in these countries.⁵ In some parts of Europe, Canada and Australia, the situation was even worse than in these countries, reporting an annual rise in the prevalence of childhood obesity being twice as much as in the United States and Brazil⁵. Various parts of the world reported different prevalence rates of obesity in adolescents. In Africa and some parts of Asia the rates were less than 5%, while in Europe they were more than 20%. In some countries of Middle East and Americas, the rates of obesity reached over 30%⁵⁻⁷.

During recent years, a trend of consuming large amounts of foods containing high levels of fat, sugar and salt has been observed among children and adolescents. Lower than optimal amounts of fruits, vegetables, and calcium rich foods has also been noted to be consumed by the adolescents⁸. A study conducted among Iranian adolescents showed that their vegetable, dairy

and meat product daily intake was lower and fat, oil and sugar consumption was higher than that recommended by the Food and Drug Administration (FDA)¹.

Unhealthy eating behavior has been proven to be one of the major risk factors for many diseases, including metabolic health conditions, obesity, cardiovascular diseases, diabetes, cancer, and psychological problems⁹⁻¹². Overweight/obese children are also vulnerable to engaging in health risk behaviors. Young girls with overweight/obesity are significantly more prone to substance use behaviors, such as frequent smoking and drinking¹³. The association between overweight/obesity and violent behaviors has mainly been observed among younger boys¹³.

Inadequate food intake is related to another serious problem – childhood undernutrition, which is particularly severe in the developing world. According to Unicef-World Bank 2017 data, in the world, almost 23% of all children under the age of five are stunted, 8% are wasted, nearly 16% are underweight¹⁴. Stunting, the most prevalent form of undernutrition, which is related to chronic low intake of essential micronutrients, often co-exists with obesity, indicating a dual burden of over-consumption of “empty” calories and under-consumption of micronutrient-rich healthy food¹⁵⁻¹⁷.

According to a study conducted among Irish children and adolescents, three key factors influenced food choices among children: (1) food choices and knowledge about healthy eating, (2) the connection of the home environment and healthy eating, and (3) eating out¹⁸. A study conducted in the St. Paul metropolitan area of Minneapolis, US has demonstrated that the time spent on eating, the cost of food, its availability and applicability were the key factors affecting unhealthy food preferences among high-school students. Access to healthier choices was a big issue, especially during the time spent in school. Social assistance from family, friends, and

peers and parents' and teachers' role-modeling behaviors were reported as determinants influencing students' healthy/unhealthy food choices¹⁹.

The Theory of Planned Behavior (TPB) explains all those behaviors over which people have the potential to practice self-discipline. According to this theory, the key components to be assessed include subjects' attitudes, behavioral intention, subjective norms, social norms, perceived power (anticipated existence of determinants that can possibly affect performance of a behavior), and perceived behavioral control^{20,21}. This theory has been proven effective for explaining intention and perceived behavioral control influencing health-related, especially dietary behaviors and attitude^{22,23} ([Appendix 1](#)).

A study using the TPB was performed among Native American youth. Behavioral motive and healthy eating behavior were not found to be associated. On the other hand, individually, healthy eating behavior had a positive correlation with attitude, perceived behavioral control and subjective norms. In this study, "the availability and taste of foods were the most predictive barriers to eating healthy"²⁴.

Another study using the TPB was conducted in Iran to explore unhealthy eating behaviors among adolescents. All students involved in the study filled out surveys measuring the variables of TPB (attitude, subjective norms, perceived behavior control (PBC) and actual behavior control (ABC)). The study found that the amount of students' fast-food consumption was positively related with their economic status. Higher levels of parents' education also lead to higher amounts of their children's fast-food intake. This study was also able to prove that TPB is a useful model to predict eating behaviors based on related norms and beliefs. The subjective norms and past behavior were the strongest predictors of unhealthy eating patterns²⁵.

In a high-income country such as Germany and an upper middle-income country such as South Africa, it has also been shown that parental education and socioeconomic status are both positively associated with high fast food consumption of children^{26,27}

TPB has been widely used for quantitative research, and much less for qualitative. However, depending on the topic of the research, this theory could sometimes have qualitative implications as well. For example, a qualitative study was conducted in the United States to identify and analyze beverage consumption behaviors among the adult population, using the TPB²⁸.

According to the national statistical service of Armenia 2004 data, eating behaviors among Armenian people are not healthy²⁹. In 2000, the United Nations World Food program conducted a national survey, which found high prevalence of inadequate diet among Armenian families and the major reason for that was inadequate knowledge³⁰. In 2003, a nutritional intervention study was conducted among medical students in Armenia. The intervention resulted in significant decrease of unhealthy food consumption among the study subjects. Nutritional knowledge was a key factor for changing eating behaviors and habits of the study participants³¹. According to the Armenia Demographic and Health Survey (ADHS) 2015-2016, pre-school (under five) children in Armenia face many nutritional problems, including high rates of both stunting (9.4%) and overweight (13.6%).³² High rates of stunting (12.7%) were also addressed in a study conducted in 2013 among under five year-olds in Talin region, Aragatsotn marz, Armenia³³. According to the Health Behavior of School-Aged Children (HBSC) study conducted during 2013-2014 in Armenia³⁴⁻³⁶, among 11-years old students, 26% of males and 17% of females were overweight. Among 13 year old students, these percentages were 24% and 13%, and among 15 year olds 15% and 6%, respectively³⁶. The HBSC study reported that Armenian adolescents had high soft drink consumption, which was more common amongst children from families having high socio-

economic status^{35,37}. Some other interesting findings of the study were that 55% of all adolescents consumed sweets more than once a day, 32% consumed soft drinks at least once a day, and 50% skipped breakfast. Most of the participants tend to rate their weights as “close to being normal”, 11% thought that they were a “bit thin” or “too thin”, 15% thought that they were “a bit fat” or “too fat”. Rural participants of the study tended to consume fewer vegetables compared to urban participants³⁸.

The student-investigator’s further search of studies on Armenian adolescents’ eating behaviors and food choices did not result in any information. Given the scarcity of studies investigating eating behaviors among adolescents in Armenia, the current study sought to fill this gap, exploring unhealthy eating behaviors among high school students and assessing the attitudes, norms and behaviors enhancing unhealthy food choices among them via applying TPB. The research question this study answered was:

- What are the TPB constructs underlying unhealthy eating behaviors among adolescents aged 15-18 years in Shirak *marz*, Armenia?³⁹

The findings of this study could be used for planning future public health interventions, especially nutritional education programs to improve the situation. The following stakeholders could be particularly interested in this study: policy makers, administrators of school education, school principals, teachers, canteen staff members, as well as parents of high-school age children^{31,40}.

Methods

This study followed a Professional Publication Framework.

Study design: Primary qualitative data collection via focus group discussions and in-depth interviews was conducted in selected schools in Shirak marz. The rationale for conducting qualitative research was the nature of the study, which examined the reasoning behind unhealthy food choices among school-aged children. Other factors favoring this choice included time limitation and feasibility issues.

Study setting: The rationale for choosing Shirak was that so far no studies have been conducted to assess unhealthy eating behaviors among adolescents in Shirak. Shirak is also a border region that experienced a devastating earthquake about thirty years ago with long-lasting adversities, which made it more likely for this population to be vulnerable and underserved and facing more severe public health problems compared to populations in other regions of Armenia.

Four schools in Gyumri city were conveniently chosen from the list of 56 high schools provided by the regional governor's office of Shirak marz⁴¹. Two village schools having been covered with educational/health programs of the Children of Armenia Fund (COAF)⁴² and three other village schools having no previous coverage with educational/health programs were also conveniently chosen. This method of school selection diversified the experiences of participants related to the study subject, therefore, enriching the information gathered via discussions.

Study participants: The study participants were high school students aged 15-18 years, as well as their parents, teachers and school cafeteria staff members. The rationale for choosing this specific age group of children was that eating behaviors are shaped during adolescence years. Besides, a younger age group may have been unable to provide independent, logical information on their food choices while high-school students are comparatively more mature, independent

and able to provide reasonable information about their eating behaviors. Overall, 12 focus group discussions (FGD), six in Gyumri and six in the five villages were conducted among high school students. In addition, 15 in-depth interviews (IDI) were conducted among parents, teachers and school cafeteria staff members, of which eight in Gyumri and seven in the villages. The total number of participants of FGDs and IDIs was 72.

Inclusion criteria for focus group discussions with students:

- Being a high-school student aged 15-18 years
- Living in Shirak marz at the time of the study and attending the selected school.

Inclusion criteria for in-depth interviews with stakeholders:

- Being a high school principal, school canteen staff member, or a parent of a high-school student,
- Living in Shirak marz at the time of the study and working or having a child in the selected school.

Study instruments: Focus group and in-depth interview guides were developed specifically targeting each category of the study participants. The guides contained open-ended questions - main themes, each followed with probing questions that allowed collecting in-depth information from the study participants about attitudes, beliefs, and norms underlying their/children's food choices. The main domains of the interview guides were food preferences/attitudes, knowledge and behavioral domains, normative referent, and perceived behavioral control. The study

instruments were developed based on the TPB model ([Appendices 2-5](#)). The study instrument included forms to collect demographic data ([Appendices 9 and 10](#)).

Study implementation: Upon getting approval from the school principals to conduct the study in their schools (after providing them with official letters from the American University of Armenia), high-school students were invited to participate in focus group discussions. Participants for a focus group discussion were chosen randomly using the list of all students studying at each school. Each focus group included four-six participants⁴³. Focus groups were conducted taking into consideration the time and place most convenient for the participants. Individual in-depth interviews were conducted with teachers, school canteen staff members and parents. The student investigator moderated the focus group discussions and conducted in-depth interviews. After getting permission from the study participants, interviews were audio recorded. If a study participant refused to be audio recorded, the moderator/interviewer only took notes during the discussion/interview. Each participant was given a sequential number as an ID number during focus group discussions.

Data management: The recordings were transcribed and analyzed in the original language not to miss any valuable information. Then the representative quotes selected for the report were translated into English. Upon the completion of the study, the audio recordings and the transcriptions were securely preserved, excluding access of people other than the research team.

Data analysis: Collected data was coded by words, meaningful sentences, which later on were grouped under several categories and themes. The most meaningful results were merged into

five main themes. The codes, categories and themes were predetermined based on the TPB model.

Categories of study participants: Participants were categorized into two groups, the ones from the city and the ones from the villages. In each category they were categorized into FGD and IDI groups. FGDs were numbered based on how many FGDs took place and inside each FGD, participants were assigned sequential numbers based on the total number of participants included in each FGD. IDIs were categorized into parent, teacher, canteen staff categories and were also assigned sequential numbers based on how many IDIs took place. Based on these categorizations, the research team came up with codes for each participant. In case of a FGD, the code said FGD at the beginning, then the number of the FGD, then the number of the participant (P1 for example), followed by (V) if the participant was from a village or (C) if he/she was from the city (for example FGD5P3C). In case of an IDI, the code said IDI at the beginning, then the sequential number of the IDI, then if the IDI was with a teacher (TR), parent (PR) or canteen staff (CR) and, again, if the participant was from the city (C) or a village (V) (for example IDI2PR_C). Finally, codes identified the participant's age and if the participant was female (F) or male (M).

Ethical conduct and protection of participants: The study was conducted after getting an approval from the American University of Armenia's Institutional Review Board. Permission to conduct the study was taken from the local municipality and principals of schools as well. A written consent to participate in the study was obtained by the parents of the FGD participants ([Appendix 7](#)) and an oral consent was obtained from all other study participants ([Appendices 6, 8](#)) after introducing them to the informed consent form containing detailed information on the

aim of the study, the study procedures, the participant rights, and the confidentiality of the information they provided. No personal identifiers like names, addresses, or phone numbers were collected from the participants.

Results

Participants: Because of time constraints, data analysis was done using data from eight FGDs and eight IDIs (45 total number of participants), of which nine were conducted in Gyumri and seven in the villages. The analyzed data was collected from eight women (two parents, four teachers, two canteen staff members) between the ages of 28 and 61 who participated in IDIs, and 37 high school students, 18 males and 19 females, between the ages of 15 and 18 (four 10th graders, thirty-one 11th graders and two 12th graders), who participated in FGDs. The mean duration of IDIs was approximately 16 minutes and the mean duration of FGDs was approximately 22 minutes.

Main themes identified: The main themes identified after the analysis were food preferences, knowledge and attitudes, normative referent, and limited behavioral control. The theoretical framework of TPB predetermined the main themes reported here.

1. Food Preferences

Both in Gyumri and the villages, to the question “what are their favorite foods/drinks?”, the most repeated answers were pizza, fried potatoes and sugar-sweetened beverages. Personal dislikes of the students were cooked onions, soups and foods cooked with melted butter instead of vegetable oil. A factor influencing students’ preferences was whether the food was filling or not.

“[I like] all kinds of salads, pizza, fast food itself, soups not that much since it contains onion, garlic, and these kinds of things...when they [parents] insist on me eating soups, like “eat, eat”, then only do I eat out of shame.” (FGD5P2C, 17y/o, F)

“I tell my parents to cook the food with vegetable oil, so that it won’t be that fatty” (FGD5P3C, 17y/o, F)

“To be honest, children are more prone to eating food that’s filling, for example vegetarian food can be light, so they won’t buy it, even if they have the means.” (FGD4P1V, 17y/o, M)

The most listed items by the participants that were being consumed by their peers and adolescents in general were chips, hot dogs, sugar-sweetened beverages, fast food, and potatoe-stuffed buns. The food/drink items listed by the participants as ones causing the most addiction among adolescents were coffee, sweets, and sugar-sweetened beverages.

“During most of class breaks you see them [students], standing with those chips bags in the halls and eating them.” (IDI3TR_C, 56y/o, F)

“The hot dogs [are being mostly consumed by adolescents], the sausages themselves are unhealthy.” (IDI5TR_V, 28y/o, F)

“The chips, that are harmful, but have left a very good impression on children, and they want to eat chips all the time.” (FGD2P2_V, 17y/o, F)

“I drink coffee every day. Without coffee I wouldn’t be able to wake up.” (FGD1P1C, 18y/o, F)

“It’s impossible for me to not eat chocolate during the day... Doesn’t matter how much, doesn’t matter what kind. I think it’s some kind of addiction.” (FGD1P2C, 16y/o, F)

“I am currently addicted to chocolate. I also feel that if I drink a little portion of [names a brand of sugar sweetened beverage] I will feel like drinking it again, and again, and again, until I hold myself back from it.” (FGD2P1C, 16y/o, M)

When asked if the study participants have noticed any differences between the eating preferences of female and male students, most of the answers were negative.

“[Students eat] the same thing. Doesn’t matter, [whether they are males or females], they eat same portions and with the same frequency.” (IDI1CR_C, 61y/o, F)

2. Knowledge and attitudes

Vegetarian food, fruits, and grains were the most listed examples by the students and their parents as healthy food items. Eating little portions of food with less oil in it, several times a day, and not eating late at night were claimed to be healthy eating behavior.

“Whenever I hear “healthy food”, the first thing that comes to mind is vegetarian food. And besides that, for me healthy food is anything with less oil in it, in little portions and [eating] several times a day. But that’s not how I do it.” (FGD4P3C, 17y/o, F)

The most listed diseases by the participants that could occur as a result of unhealthy eating behavior were obesity, cancer, stomach ulcer and other stomach-related problems, weak immune system, diabetes, and heart-related problems.

“You start not being able to digest everything [due to unhealthy eating]. It can cause diabetes, [if you eat] too much sweets.” (FGD5P3C, 17y/o, F)

“Obesity, problems with liver and heart, diabetes [can be caused due to unhealthy eating] ....” (FGD4P1C, 17y/o, M)

“The person becomes less resistant to diseases [due to unhealthy eating], meaning a very light virus can get them sick.” (FGD1P1V, 17y/o, M)

Opinions about fast food were varying among adolescents living in the city and the villages. The majority of participants from Gyumri agreed upon the harmful effects that fast food could have on one’s health. However, most of these participants confessed to consuming it anyway.

“We can sit and think that the certain food is bad, but once you take a look at it, you are like “ok, let me try it once”. After that you are like “ok, let me try this other one” and then it continues in that way.” (FGD5P2C, 17y/o, F)

“I already mentioned that I think chips, soft drinks are harmful and I try not to use them. There are very rare cases when I divert from this habit...” (FGD1P2V, 17y/o, F)

“It is more pleasant for him [or her] to go to those places [fast food chains]. Probably even more than if I put something homemade with him [or her].” (IDI2PR_C, 39y/o, F)

Compared to urban children, most of who claimed that their knowledge of health risks of unhealthy food had little influence on their food choices, rural children noted the opposite. Given their knowledge on undesirable health outcomes caused by unhealthy food choices, their attitude towards fast food was more rejecting, stating, *“Homemade [food] is more preferable”.* (FGD2P2V, 17y/o, F)

The taste of the food appeared to play a vital role guiding the food choices of adolescents.

“You usually don’t care which [food] is rich in vitamins, which is healthy, etc. You usually care about the taste.” (FGD5P2C, 17y/o, F)

“Let me be honest, I know that fast food is very harmful, but I personally use it every day, because they [fast food chains] make tasty food.” (FGD1P3C, 18y/o, M)

“I think that taste is more important, it doesn’t matter if that certain food is healthy. If the taste is not good, I won’t consume it” (FGD1P2V, 17y/o, F)

“I am very picky when it comes to food, I don’t eat everything, taste is very important to me.” (FGD1P2C, 18y/o, F)

Attitude towards breakfast varied among students. A minority of the students claimed having breakfast, mainly because of the influence of their parents. The rest of the students, who did not have the habit of eating breakfast, related it to the fact that they don’t have time for it in the mornings or that eating breakfast makes them feel sick.

“I eat breakfast and then go to school, even if I am late... from early childhood mom has always forced me to eat [breakfast]. Now I am used to it and can’t do without it.” (FGD5P4C, 17y/o, F)

“Never [referring to eating breakfast]. I get nauseous if I eat something in the morning.” (FGD2P3C, 16y/o, F)

“First of all I don’t have time [to eat breakfast], and then I have tried it once and it has a bad effect on me.” (FGD1P3V, 16y/o, F)

3. Normative Referent

Parents, friends, canteen workers, and advertisements were the main role models influencing adolescents’ food choices. Some of the students claimed that they had personal food preferences that were not affected by other people. Some students mentioned that their parents were their role models – having a positive influence on their eating behaviors. On the other hand, teachers and parents noted their peers and advertisements to be the biggest negative influencers for the students.

“Most of all friends [are influencing students’ food choices]. If they notice that the friend is eating the certain food, they also obviously join them. I think parents advise them at home not to eat such things [unhealthy or fast food], but the advice doesn’t work outside of their homes. They get together with friends and eat such things...”
(FGD3TR_C, 56y/o, F)

“...also advertisements. Even the most harmful foods are being displayed in bright colors. They buy these, and we know such foods contain certain chemicals that cause addiction.” **(FGD3TR_C, 56y/o, F)**

4. Limited behavioral control

a. Environmental constraints

Despite the fact of having different food preferences, low access limited students’ food choices, especially in the villages where students in higher grades did not have access to the school cafeteria.

“...In terms of taste we [me and my peers] are different, but because the choices [at cafeteria] are not broad, we mostly select the same things, such as fast food.”
(FGD5P1C, 15y/o, F)

“There is no canteen in the school, that’s bad for us. We could eat after school or during the long breaks [if there was a canteen], but that’s not possible. Only children in primary grades get to use the canteen” **(FGD2P2V, 17y/o, F)**

“In terms of taste we [me and my peers] are different, but because the choices [at cafeteria] are not broad, we mostly select the same things, such as fast foods.”
(FGD5P1V, 15y/o, F)

According to students, parents, and teachers, the biggest factor influencing students' eating habits was their busy schedule due to the private lessons that students participate in to prepare themselves for university entrance exams. Most of the students were leaving their houses early in the morning and going to those lessons right after school with very short time in between to be able to go home and grab some food. This factor forced them to eat out most of the time. Even though most of the students and parents claimed that eating meals with their families is a very pleasant activity for them, most of them noted not having enough time to organize regular mealtimes with the whole family.

“Going to private lessons after school, he [or she] doesn't have time to come home, obviously they buy [food] from stores so that they can eat something and their brains can work.” (IDI1PR_C, 43y/o, F)

“If you are at school till 6pm, there is no possibility of going home, then the probability of eating fast food is higher.” (FGD1P2C, 16y/o, F)

“I have noticed that our students, the ones who go to private lessons preparing themselves for university entrance exams, tend to eat more chocolate.” (IDI2_V, 57y/o, F)

“When you don't have time, you are forced to turn to fast food. When leaving from school to private lessons, it's such a situation that you cannot wait to eat something healthy. It is [fast food] both filling and time consuming.” (FGD4P1C, 16y/o, F)

“You know, I have a very positive attitude towards it all [eating meals with the family], but she [or he] goes to private lessons, and classes, we are usually never home together around 5pm or 6pm to eat together, these school years have been very hectic, and we have been consuming more fast food.” (IDI2PR_C, 39 y/o, F)

Desires due to young age were another perceived reason for their eating behaviors.

“Young age desires, for example mom says “son, come, eat something”, [and you say] “no mom, I will eat out.” (FGD2P5C, 16y/o, M)

Another reason that was listed as a factor influencing adolescents’ food choices was the cost of the food, given the fact that people of Shirak marz were relatively poorer.

“We would purchase the cheaper food [if there was a chance of selection between healthy but costly and unhealthy but cheap], so that we can properly eat every day.” (FGD2P4V, 17y/o, M)

“For me it [cost of food] doesn’t matter, but I know for some people this is important. I think that cost [of food] has direct association with food [choices].” (FGD4P2C, 17y/o, M)

“I want food to be so affordable for parents to be able to organize their children’s daily meals so that they [children] don’t have to eat soup with wheat every day.” (IDI1PR_C, 43y/o, F)

“....no I wouldn’t want to change it [the menu of the cafeteria], because it [the new foods on the menu] won’t sell. Parents do not have enough money to afford other types of foods for their children. Gyumri, Shirak Marz generally is a poor region.” (IDI1CR_C, 61y/o, F)

In addition to the reasons mentioned above, the village students also noted geographical location as a factor influencing their eating behavior. The participants from village schools stated that there were no fast-food chains in the villages. The diet of adolescents was also affected by the

season of the year. During the winter season available food choices were fewer compared to other seasons.

“Since we live in a village, there are no fast food chains over here, students are forced to go home after school, eat at home, and then only continue on with their days. They eat more or less healthy food.” (IDI2TR_V, 57y/o, F)

“We try not to buy food from such places [fast food chains]. There are no places like that in the village, only in Gyumri....” (FGD2P3V, 17y/o, F)

“It depends on the season, I cannot eat vegetarian food during the winter. Then I am forced to eat just bread and cheese.” (FGD2P6C, 16y/o, M)

“...the villager has a garden were he/she can grow fruits and vegetables, but there is no garden in the winter, and the villager can’t go to the city, the roads are closed.” (FGD4P3V, 17y/o, M)

b. Behavioral Control Issues

Despite the narrow availability of healthy food choices, students practicing sports were noted to be one of the rare groups having different diets, which was a positive example of behavioral control.

“Maybe someone very rare [will have a different diet from their peers] and that someone is practicing sports and truly cares about his/her health.” (FGD5P2C, 17y/o, F)

Some of the study participants claimed themselves or their children to have normal weight, very few considered themselves overweight, some considered themselves underweight. To the question “if the perception of their body size influences their eating habits?” most answers were

either “no” or “yes, but it doesn’t matter”. The students who mentioned themselves to be underweight or overweight claimed that they try to change their diets to either gain weight or lose weight but it either doesn’t help them or changing their diet lasts only for few days due to different reasons. The participants claimed that only when their body weight becomes a concern, they start caring about the food being healthy rather than concentrating only on its taste.

“I am a little overweight. I am not saying I am fat, I need to lose weight, just compared to my height, my weight is a little more. And I don’t have time to practice sports, not that I like it [sports]. From time to time, I decide that enough is enough, I have to lose weight, but it lasts for 2 days, after that I can’t anymore.” (FGD4P3C, 17y/o, M)

“Yes, [I think I am] very skinny, my height is 180 cm, weight is 60 kg. The height and the weight need to be in sync, height 180cm – weight 80 kg.” (FGD1P5C, 17y/o, M)

“I think I am skinny, I eat as much as needed, but I do not gain weight.”

(FGD4P5V, 17y/o, F)

“...once you start caring too much [about the taste of the food], you gain weight, then only you start caring [about it being healthy or unhealthy].” (FGD5P2C, 17y/o, F)

Discussion

According to the study results, most of the TPB constructs were associated with unhealthy eating behaviors of adolescents aged 15-18 years old in Shirak marz.

Preferences played a vital role in shaping eating behaviors of adolescents with no notable differences between male and female students. Attitudes and knowledge interrelatedly influenced students’ food choices. There was an obvious difference between rural and urban children, when

it came to attitudes towards unhealthy food. Knowledge on unhealthy food choices and its consequences on one's health were adequate in both groups but compared to urban participants for whom this factor did not result in healthy eating behavior, rural participants were the opposite. Taste was the most powerful attitudinal factor influencing their food choices in both urban and rural groups. The general attitudes towards eating breakfast were mostly negative; omitting breakfast among adolescents was widespread but with consistent encouragement of their parents became a habitual behavior.

Normative beliefs of the participants were also a driving force for their healthy/unhealthy food choices. Parents, friends and advertisements were the main role models affecting adolescents eating behaviors, parents being the positive influencers, while friends and advertisements being the opposite.

Finally, control belief component of the TPB model²¹ influenced students' behaviors by environmental constraints such as lack of time due to busy schedules at school and outside of the school, high cost of food given the low socio-economic status of the population in Shirak, geographical location, seasons of the year, limited food choices in school canteens, low coverage of schools with canteens especially in the villages. Behavioral control issues such as inability to follow own decision for those perceiving themselves as under- or overweight, and being able to consume healthy diets only in rare cases, had a huge impact on adolescent's food choices.

A few research projects were done in Armenia focusing on food choices of adolescents^{32,35,36,38}. Several findings of this study were in line with the findings of previous studies conducted in Armenia, such as high consumption of sweets and sugar sweetened beverages, frequent breakfast skipping behaviors, varying body size perceptions³⁶. Low access to healthy food choices, high consumptions of fast food, choosing tasty food over healthier food, being limited to choose

expensive products, role-modeling behaviors by peers influencing food choices were also consistent with the literature findings^{1,8}.

According to literature, inadequate knowledge about nutrition and diet was one of the factors affecting adolescents unhealthy food choices³⁰. This study demonstrated that even though adolescents were very prone to eating unhealthy food, both urban and rural children had adequate knowledge of what healthy food and healthy eating was, as well as were aware of the potential health outcomes as a result of unhealthy eating. Another interesting finding of the study that was inconsistent with the literature, was that rural participants tended to consume healthier food choices compared to urban participants. While having similar-to-urban-residents knowledge levels on healthy food choices, they were able to apply this knowledge, as their geographical location prevented them from consuming unhealthy food³⁶. Finally, the study wasn't able to demonstrate any actual differences between the eating habits of male and female adolescents, which have been detected by many other studies^{13,36}.

Study strengths

The study was conducted in both urban and rural areas; four different groups of stakeholders were engaged in interviews. Data was saturated and triangulated. All of these factors strengthened the credibility of the study results.

Study limitations

The study targeted a narrow age group of adolescents: 15-18 years old and only one marz was included. These factors lowered the generalizability of the study.

Recommendations

Based on the study findings and discussion, the study team made the following recommendations for the consideration of the Ministry of Education and Science and the Ministry of Health:

1. Social advertising of healthy food choices and healthy eating behaviors
2. Empowerment of school cafeterias:
  - Increasing coverage of schools with school cafeterias
  - Suggesting healthy and affordable food choices in school settings
  - Supplying school cafeterias with equipment for adequate food maintenance
  - Monitoring of school food facilities

References

1. Naeeni MM, Jafari S, Fouladgar M, et al. Nutritional knowledge, practice, and dietary habits among school children and adolescents. *Int J Prev Med*. 2014;5(Suppl 2):171-178.
2. Rasheed P. Overweight status: Body image and weight control beliefs and practices among female college students. *Ann Saudi Med*. 1999;19(4):365-369.
3. Barbu CG, Teleman MD, Albu AI, et al. Obesity and eating behaviors in school children and adolescents –data from a cross sectional study from Bucharest, Romania. *BMC Public Health*. 2015;15(1):206.
4. WHO. *WHO / Obesity and Overweight*. World Health Organization; 2017. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/>. Accessed December 18, 2017.
5. Lobstein T, Baur L, Uauy R. Obesity in children and young people: a crisis in public health summary: The rising crisis. *Obes Rev Blackwell Sci*. 2004;5(5):4-85.
6. Wang Y, Lobstein T. Worldwide trends in childhood overweight and obesity. *Int J Pediatr Obes*. 2006;1(1):11-25.
7. Brug J, van Stralen MM, te Velde SJ, et al. Differences in weight status and energy-balance related behaviors among schoolchildren across Europe: The Energy-Project. Bacurau RFP, ed. *PLoS One*. 2012;7(4):e34742.
8. The national academies of sciences engineering and medicine. *Nutrition Standards for Foods in Schools*. Washington, D.C.: National Academies Press; 2007.
9. WHO. *WHO / Diet*. World Health Organization; 2017. <http://www.who.int/topics/diet/en/>. Accessed December 18, 2017.

10. Ludwig DS. Childhood obesity — The shape of things to come. *N Engl J Med*. 2007;357(23):2325-2327.
11. Ebbeling CB, Pawlak DB, Ludwig DS. Childhood obesity: Public-health crisis, common sense cure. *Lancet*. 2002;360(9331):473-482.
12. Baker JL, Olsen LW, Sørensen TIA. Childhood body-mass index and the risk of coronary heart disease in adulthood. *N Engl J Med*. 2007;357(23):2329-2337.
13. Farhat T, Iannotti RJ, Simons-Morton BG. Overweight, obesity, youth, and health-risk behaviors. *Am J Prev Med*. 2010;38(3):258-267.
14. Wardlaw T, Newby H, Brown D, et al. *Trends in Child Malnutrition*. UNICEF The World Bank; 2012. http://www.who.int/about/licensing/copyright_form/en/index.html. Accessed February 1, 2018.
15. Keino S, Plasqui G, ETTYANG G, van den Borne B. Determinants of stunting and overweight among young children and adolescents in sub-saharan Africa. *Food Nutr Bull*. 2014;35(2):167-178.
16. WHO. WHO | Double burden of malnutrition. WHO. <http://www.who.int/nutrition/double-burden-malnutrition/en/>. Published 2017. Accessed March 3, 2018.
17. Armenia’s “Double Burden” is focus of Nutrition Seminar | AUA e-Bulletin. <http://ebulletin.aua.am/2012/08/27/armenias-double-burden-is-focus-of-nutrition-seminar/>. Published 2011. Accessed March 3, 2018.
18. Fitzgerald A, Heary C, Nixon E, Kelly C. Factors influencing the food choices of Irish

- children and adolescents: a qualitative investigation. *Health Promot Int.* 2010;25(3):289-298.
19. Kubik MY, Lytle L, Fulkerson JA. Fruits, vegetables, and football: Findings from focus groups with alternative high school students regarding eating and physical activity. *J Adolesc Heal.* 2005;36(6):494-500.
  20. Models BC. The Theory of Planned Behavior. <http://sphweb.bumc.bu.edu/otlt/MPH-Modules/SB/BehavioralChangeTheories/BehavioralChangeTheories3.html>. Accessed December 18, 2017.
  21. Ajzen I. The theory of planned behavior. *Organ Behav Hum Decis Process.* 1991;50(2):179-211. doi:10.1016/0749-5978(91)90020-T.
  22. Godin G, Kok G. The theory of planned behavior: a review of its applications to health-related behaviors. *Am J Heal Promot.* 1996;11(2):87-98.
  23. Conner M, Norman P, Bell R. The theory of planned behavior and healthy eating. *Health Psychol.* 2002;21(2):194-201.
  24. Fila SA, Smith C. Applying the Theory of Planned Behavior to healthy eating behaviors in urban Native American youth. *Int J Behav Nutr Phys Act.* 2006;3:11.
  25. G. S, P. Y, L. A, et al. Determinants of fast food consumption among iranian high school students based on planned behavior theory. *J Obes.* 2013;2013:1475-1489.
  26. Finger JD, Tylleskär T, Lampert T, Mensink GBM. Dietary behaviour and socioeconomic position: The role of physical activity patterns. Müller M, ed. *PLoS One.* 2013;8(11):783-790.

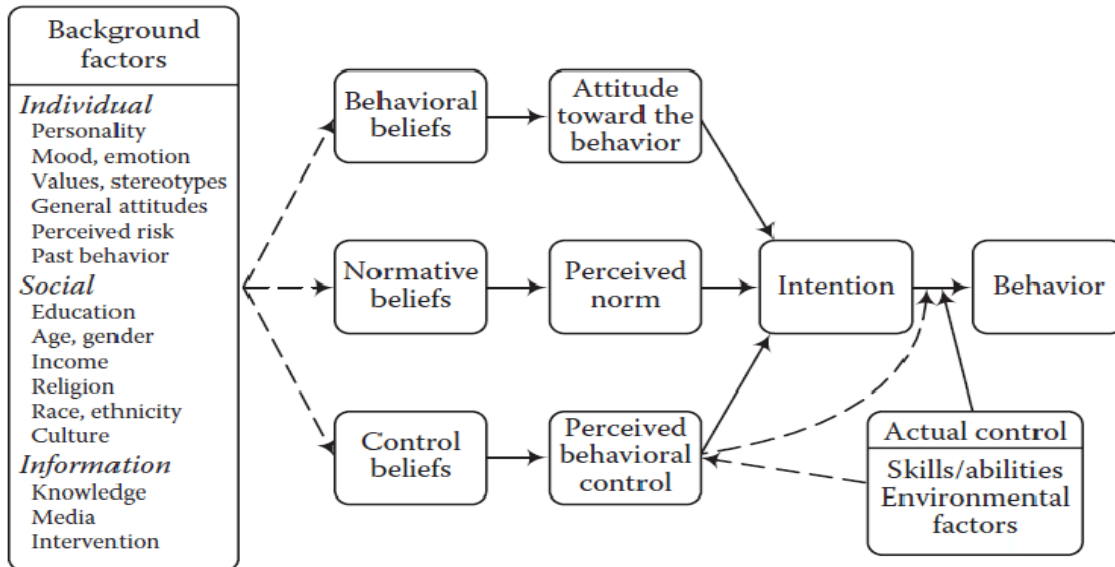
27. Van M, Steyn N, Marais M. *South African Family Practice : Official Journal of the South African Academy of Family Practice/Primary Care*. Vol 23. Cape Town: The Academy; 1994.
28. Zoellner J, Krzeski E, Harden S, Cook E, Allen K, Estabrooks PA. Qualitative application of the theory of planned behavior to understand beverage consumption behaviors among adults. *J Acad Nutr Diet*. 2012;112(11):1774-1784.
29. Khachatryan N. *The Exploration of Food Ration and Hygienic Evaluation of Nutritional Status of Adult Population of Republic of Armenia, Ministry of Health of Republic of Armenia*. Yerevan; 2004.
30. Food and Agriculture Organization of the United Nations. *United Nations World Food Programme, Food Security and Nutritional Status Survey*. Yerevan; 2000.
31. Abelyan A, Sullivan G, Susan M. A study to determine the impact of a nutrition course on dietary practices and nutritional concerns among medical college students in Armenia, Master of Public Health Thesis Project. 2003.
<http://aua.am/chsr/PDF/MPH/2003/AbelyanArmen.pdf>.
32. USAID. *Armenia Demographic and Health Survey 2015-2016*. Maryland; 2015.
33. Demirchyan A, Harutyunyan T, Petrosyan V. *Prevalance and Predictors of Undernutrition, Anemia, among under-Five Childreb in Talin Region of Aragacotn Marz, Armenia.*; 2014. http://chsr.aua.am/files/2015/01/Rerport_WV_Final_2.pdf. Accessed February 1, 2018.
34. WHO. Adolescents' health-related behaviours. <http://apps.who.int/adolescent/second->

- decade/section4. Accessed December 18, 2017.
35. Arabkir Joint Medical Centre. *Health Behaviors in School-Aged Children of Armenia, 2013/2014 National Study Results.*; 2016. <http://arabkirjmc.am/wp-content/uploads/2016/05/English-version-of-Armenian-HBSC-2016.pdf>. Accessed December 18, 2017.
  36. WHO. *Nutrition, Physical Activity and Obesity, Armenia, Demographic Data.*; 2013. http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/243284/Armenia-WHO-Country-Profile.pdf. Accessed January 22, 2018.
  37. WHO. *Adolescents' Dietary Habits Key Facts and Figures.*; 2016. http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/303477/HBSC-No.7_factsheet_Diet.pdf?ua=1. Accessed December 18, 2017.
  38. Sargsyan S, Movsesyan Y, Melkumova M, Babloyan A. Child and Adolescent Health in Armenia: Experiences and Learned Lessons. *J Pediatr.* 2016;177S:21-34. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27666269>.
  39. Ghazarian S, Yenokyan G, Harutyunyan T, Abelyan G. Assessment of sugar-sweetened beverage (SSB) consumption and its determinants among Armenian adolescents in Yerevan, Master of public health integrating experience project, Professional publication framework. 2017. <http://sph.aua.am/files/2017/07/Sarah-Ghazarian-2017.pdf>.
  40. WHO. *Nutrition in Adolescence – Issues and Challenges for the Health Sector, Issues in Adolescent Health and Development.*; 2005. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/43342/1/9241593660_eng.pdf. Accessed December 18, 2017.

41. Shirak region manucipality. Education institutions, Shirak region manucipality (in Armenian language). <http://shirak.mtad.am/educational/>. Accessed December 18, 2017.
42. Children of Armenia Fund. Regions - Children of Armenia Fund (in Armenian language). <https://am.coafkids.org/villages/village-profiles>. Accessed December 18, 2017.
43. Murimi M, Chrisman M, Mccollum, Hr, Mcdonald. A Qualitative Study on Factors that Influence Students' Food Choices. *J Nutr Heal J Nutr Heal*. 2016;2(62):1-6.

Appendices

Appendix 1 – The Theory of Planned Behavior

Student Focus Group Discussion Guide

Interview date: _____

Interview location: _____

Present the Consent Form.

Introduce the topic:

Welcome and thank you for agreeing to participate in our discussion. My name is Lusine Aslanyan. I represent Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health. As adolescents representing eating behaviors of your peers, you have been invited to participate in a study examining eating behaviors of adolescents. As I already mentioned in the consent form, the aim of this discussion is to understand your food choices and your eating behavior. Your answers will be helpful for developing recommendations to improve eating behaviors among Armenian adolescents. I will present to you discussion topics and questions and will ask you to share your opinions regarding these topics. I would appreciate if we could pass this discussion as a friendly conversation and everyone participates freely without waiting for their turn. I would also appreciate if you express your opinions honestly having in mind that the information provided by you will be kept confidential. Before starting the discussion, I want to ask you to fill in these short demographic forms.

Discussion Questions:

Preferences:

1. What are your favorite foods/drinks? What do you like about these foods and drinks?
2. How important is the taste of the food to you? How does it influence your choices of food?
3. Is there anything you really hate to eat? Why do you dislike these foods?
4. What do you think of fast foods? What do you think is the advantage of eating fast foods?
What do you think is the disadvantage of eating fast foods?

Knowledge and Behavioral Domains:

1. Do you eat something before you go to school in the morning usually? If yes, when and what do you eat? If no, why not? What is your attitude towards eating breakfast?
2. Can you give me some examples of what do you think healthy food or healthy eating is? How important do you think eating healthy is? What type of healthy foods do you usually consume?
3. What do you think are the health consequences of eating unhealthy? What do you think about addiction to certain foods? How does the knowledge of health risks of unhealthy eating influence your choices?

Normative Referent:

1. What are some unhealthy food choices your peers make? How similar or different are the foods that you and your peers eat?
2. Who are the individuals or groups that influence your eating habits (friends, parents, teachers, media)? How do they influence those (sometimes when we are not sure of what to eat, we look to see what others are doing)?

3. How do you feel about eating meals with your family? Are there any specific rules surrounding mealtimes?

Perceived Behavioral Control:

1. What are some factors or circumstances that influence your eating behaviors (ones that make it difficult for you to consume healthy food or easier to consume unhealthy food)?
2. How much of a control do you have over the choice of foods you consume at home or at school?
3. How does the availability of foods influence your eating behaviors. (*Probe on example of some healthy/unhealthy food items. Find out what shapes the perceived availability of food for them*)?
4. How does the cost of the food influence your decision of whether to purchase it or not?
5. How regularly do you eat out? Does eating out influence choices of unhealthy foods?
6. Do you consider yourself skinny or fat? What makes you think you are either of those?
How does the perception of your body size influence your eating habits?
7. Are there any foods you really like but you don't eat? Why?

Is there anything else you would like me to know about your food habits? Have I missed something? Are there any questions I can answer?

Աշակերտներին խմբային քննարկման ներկայաց

Ամսաթիվ: _____

Վայր: _____

Ներկայացնել իրազեկ համաձայնություններ:

Ներկայացնել թեման.

Բարի օր և շնորհակալություն, որ համաձայնեցիք գրություններ հետ: Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է: Ես ներկայացնում եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Ժիրայր և Փաթրիշա Թրփանճեան հանրային առողջապահություն ֆակուլտետը: Որպես ձեր հասակակիցներին սննդային սովորությունները ներկայացնող դեռահասներ, դուք հրավիրվել եք մասնակցել նաև հասարակական սննդային սովորություններն ուսումնասիրող այս հետազոտությանը: Ինչպես ես արդեն նշեցի իրազեկ համաձայնություններն ձեր ներկայացնելիս, այս քննարկման նպատակն է պարզել այն գործոնները, որոնք հանգցնում են ձեր կողմից անառողջ սննդի ընտրությունը: Ձեր պատասխանները օգտակար կլինեն Հայաստանի երիտասարդներին սննդային սովորությունների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ մշակելու համար: Ես ձեզ կներկայացնեմ քննարկման թեմաներ և հարցեր, և կխնդրեմ ձեզ հայտնել ձեր կարծիքն այդ թեմաների շուրջ: Խնդրում եմ այս քննարկմանը վերաբերվել որպես բարեկամական գրություն, որպեսզի բոլորն ազատորեն

մասնակց են՝ առանց սպասելու իրենց հերթին: Խնդրում եմ նաև, որ անկեղծորեն արտահայտեք ձեր կարծիքը, նկատի ունենալով, որ ձեր տրամադրած տեղեկությունները կպահվեն գաղտնի: Քննարկումից առաջ ուզում եմ խնդրել ձեզ լրացնել այս կարճ հարցաթերթիկը:

Քննարկման հարցեր

Նախապատվություններ

1. Որն^ոք են ձեր սիրած ու տեղիքները / խմիչքները: Այդ ու տեղիքների եւ խմիչքների^ոնչն է ձեզ դուր գալիս:
2. Որքան^ո վեկար եւ որ ու տեղիքի համը ձեզ համար: Ինչպե՞ս է դա ազդում սննդի ձեր ընտրության վրա:
3. Կան^ո, արդյոք, ինչ-որ ու տեղիքներ, որոնք դուք տանել չեք կարող: Ինչն^ո չեք սիրում այդ ու տեղիքները:
4. Ի՞նչ եք մտածում արագ (պատրաստի) սննդի մասին: Ի՞նչ եք կարծում, որն^ոք են արագ սննդի ու տեղ ու առավել ու թյ ու նները և թեր ու թյ ու նները:

Գիտելիք եւ վարքագիծ

1. Սովորաբար, նախքան առավոտյան դպրոց գնալն ինչ-որ բան ուտու^ոմ եք: Եթե այո, ե՞րբ և ի՞նչ եք ուտում: Եթե ոչ,

ի ն չ ու օ չ է ք ու տ ու մ : Ի ն չ պ ե օ ւ ե ք վ եր աբ եր վ ու մ
ն ախաճ աշ ել ու ս ո վ ո թ ու թ յ ան ը :

2. Կար ո օ ղ ե ք բ եր ել ո թ ո շ օ թ ի ն ա կ ն եր , թ ե ո թ ն է , ձ եր
կ աբ ծ ի ք ո վ , առ ո ղ ջ ս ն ու ն դ ը կ ա մ առ ո ղ ջ ս ն վ ել ը : Որ ք ա օ ն
կ աբ ն ո թ է առ ո ղ ջ ս ն վ ել ը : Առ ո ղ ջ ս ն ն դ ի ի օ ն չ տե ս ա կ ն եր ե ք
դ ու ք ս ո վ ո թ աբ աբ օ գ տ ա գ ո թ ու մ :
3. Ի օ ն չ ե ք կ աբ ծ ու մ , ո թ ո օ ն ք ե ն ան առ ո ղ ջ ս ն վ ել ու
հ ե տ ն ան ք ն եր ն առ ո ղ ջ ու թ յ ան վ ը ա : Ի օ ն չ ե ք մ տ ա ծ ու մ
ո թ ո շ ա կ ի ս ն ն դ ի ն կ ա տ մ ա մ բ կ ախ վ ա ծ ու թ յ ան մ ա ս ի ն : Ի ն չ պ ե օ ւ
ե ն ան առ ո ղ ջ ս ն վ ել ու վ տ ա ն գ ն եր ի մ ա ս ի ն ձ եր գ ի տ ել ի ք ն եր ն
ա գ դ ու մ ս ն ն դ ի ձ եր ը ն տ թ ու թ յ ան վ ը ա :

Ը ն դ օ թ ի ն ա կ ու մ

1. Ի օ ն չ ան առ ո ղ ջ ու տ ել ի ք ե ն հ ա ճ ախ ը ն տ թ ու մ ձ եր
հ ա ս ա կ ա կ ի գ ն եր ը : Որ ք ան ո օ վ է ու տ ել ի ք ի ձ եր
ը ն տ թ ու թ յ ու ն ը ն մ ան ն թ ան գ ը ն տ թ ու թ յ ան ը կ ա մ տ աբ բ եր
դ թ ան ի գ :
2. Ո վ ք ե օ թ ե ն այ ն ան հ ա տ ն եր ը կ ա մ ի ս մ բ եր ը (ը ն կ եր ն եր ,
ծ ն ո ղ ն եր , ու ս ու գ ի չ ն եր , լ թ ա տ վ ա մ ի ջ ո գ ն եր) , ո թ ո ն ք ա գ դ ու մ
ե ն ձ եր ս ն ն դ այ ի ն ս ո վ ո թ ու թ յ ու ն ն եր ի վ ը ա : Ի ն չ պ ե օ ւ ե ն
ն թ ան ք ա գ դ ու մ դ թ ան գ վ ը ա (ե թ բ ե մ ն , ե թ բ մ ե ն ք վ ս տ ա հ չ ե ն ք ,
թ ե ի ն չ պ ե ս ս ն վ ե ն ք , հ ե տ ն ու մ ե ն ք ու թ ի շ ն եր ի օ թ ի ն ա կ ի ն) :

3. Ինչպե՞ս է քվեարարել ընտանիքի հետճաշելու ն: Ձեր ընտանիքում կա՞ն համատեղ սնվելու հետկապված որոշակի սովորույթներ կամ նորմեր:

Ընկալված վարքագծային վերահսկողություն

1. Որո՞նք են այն գործոնները կամ հանգամանքները, որոնք ազդում են ձեր սնվելու վարքագծի վրա (որոնք դժվարացնում են առողջ սննդի օգտագործումը կամ հեշտացնում են առողջի օգտագործումը):
2. Որքանո՞վ է տանը կամ դպրոցում ձեր ընդունած սննդի ընտրությունը կախված ձեզնից:
3. Ինչպե՞ս է սննդամթերքի մատչելիությունն ազդում ձեր սնվելու վարքագծի վրա (*Որոշ առողջ կամ անառողջ սննդամթերքի օրինակներ բերելով պարզել, թե ի՞նչ դեպքում են նրանք համարում, որ տվյալ սննդամթերք մատչելի է*):
4. Ինչպե՞ս է սննդի գինն ազդում ձեր որոշման վրա, թե արդյո՞ք գնեք այն, թե ոչ:
5. Ինչքա՞ն հաճախեք դուք սնվում դրսում: Դրսում սնվելն արդյո՞ք մեծացնում է ձեր՝ անառողջ ուտելիք ընտրելու հավանականությունը:

6. Դճուք ձեզ համար ու՞մ էք գերկամ նիհար: Ի՞նչն է ձեզ
 ստիպում մտածել, որ դուք գերեք կամ նիհար: Ինչպե՞ս է
 ձեր գիրքը անաստիճանի մասին ձեր կարծիքն ազդում ձեր
 սնվելու վարքագծի վրա:
7. Կա՞ն, արդյոք, այնպիսի սննդամթերքներ, որոնք դուք շատ
 սիրում եք, բայց չեք ուտում: Ինչ ու՞:

Կա՞ն, արդյոք, որևէ այլ բան ձեր սննդային սովորություններին
 վերաբերյալ, որ կցանկանայիք հայտնել ինձ: Ինչ -որ բան քան
 չթողեցի՞: Կա՞ն հարցեր, որոնց կարող եմ պատասխանել:

Parent's Interview Guide

Interview date: _____

Interview location: _____

Present the Consent Form.

Introduce the topic:

Welcome and thank you for agreeing to participate in our discussion. I represent Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health. As parents of adolescents representing eating behaviors of their peers, you have been invited to participate in a study examining eating behaviors of adolescents. As I already mentioned in the consent form, the aim of this discussion is to understand adolescents' food choices and eating behavior. Your answers will be helpful for developing recommendations to improve eating behaviors among Armenian adolescents. I will present to you topics and questions and will ask you to share your opinions regarding these topics. I would appreciate if we could pass this interview as a friendly conversation. I would also appreciate if you could express your honest opinions, as the information provided by you will be kept confidential and your name won't be mentioned in any way.

Discussion Questions:

Preferences:

1. What are your child's favorite foods/drinks? What does he/she like about these foods and drinks?
2. Is there anything he/she really hates to eat? What do you think he/she dislikes about these foods?
3. What do you think of fast foods? What do you think is the advantage of eating fast foods for your child? What do you think is the disadvantage of eating fast foods for them?
4. What is your attitude towards providing breakfast for them on daily basis?

Knowledge and Behavioral Domains:

1. Can you give me some examples of what do you think healthy food or healthy eating is? How important do you think eating healthy is for your child? What type of healthy foods does your child usually consume?
1. What do you think are consequences of eating unhealthy on your child's personal health?

Normative Referent:

1. What are some unhealthy food choices that your child's peers make? How similar or different are the foods that your child and his/her peers eat?
2. Who are the individuals or groups that influence your child's eating habits (friends, parents, teachers, media)? How do they influence those (sometimes when we are not sure of what to eat, we look to see what others are doing)? How much of a control does your child have over the choice of foods he/she consumes at home or at school?
3. How important are family meals? Are there any specific rules surrounding mealtimes?

Perceived Behavioral Control:

1. What do you think are some factors or circumstances that influence your child's eating behaviors (ones that make it difficult for them to consume healthy food or easier to consume unhealthy food)?
2. Do you consider your child skinny/fat? What makes you think he/she is either of those?
3. Are there any foods your child really likes but doesn't eat? Why?
4. How does the cost of the food influence your or your child's decision of whether to purchase it or not?
5. How regularly does your child eat out? Does eating out influence choices of unhealthy foods?
6. How does the availability of foods influence your child's eating behaviors (probe on example of some healthy/unhealthy food items. Find out what shapes the perceived availability of food for them)?

Is there anything else you would like me to know about your child's food habits? Have I missed something? Are there any questions I can answer?

Ծննդն երի հետ հարցազրույցի նկատմամբ

Ամսաթիվ: _____

Վայր: _____

Ներկայացնել իրագրված համաձայնությունն ձեր:

Ներկայացնել թե՛ման.

Բարի օր և շնորհակալություն, որ համաձայնեցիք զրույցել մեզ հետ: **Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է:** Ես ներկայացնում եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Ժիրայր և Փաթրիշա Թրփանճեան հանրային առողջապահություն ֆակուլտետը: Որպես իրենց հասակակիցների աննդային սովորույթները ներկայացնող դեռահասների ծնողներ, դուք հրավիրվել եք մասնակցելու դեռահասների աննդային սովորույթներն ուսումնասիրող այս հետազոտությանը: Ինչպես էս արդեն նշեցի իրագրված համաձայնությունն ձեր ներկայացնելիս, այս հարցազրույցի նպատակն է պարզել այն գործոնները, որոնք հանգեցնում են ձեր երեխաների կողմից անառողջ աննդիքն տրությունը: Ձեր պատասխանները օգտակար կլինեն Հայաստանի երիտասարդների աննդային սովորույթների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ մշակելու համար: Ես ձեզ կներկայացնեմ թե՛մաներ և հարցեր, և կխնդրեմ ձեզ հայտնել ձեր կարծիքն այդ թե՛մաների շուրջ: Խնդրում եմ այս հարցազրույցին վերաբերվել որպես բարեկամական զրույցի: Խնդրում եմ նաև, որ անկեղծորեն արտահայտեք ձեր կարծիքը,

նկատի ունենալով, որ ձեր տրամադրած տեղեկությունները կպահվեն գաղտնի: Քննարկումից առաջ ուզում եմ խնդրել ձեզ լրացնել այս կարճ հարցաթերթիկը:

Քննարկման հարցեր.

Նախապատվություններ

1. Որոնք են ձեր երեխայի սիրած ուտելիքները / խմիչքները:
Այդ ուտելիքների եւ խմիչքների ^օնշն է նրան դուր գալիս:
2. Կան ^օ, արդյոք, ինչ-որ ուտելիքներ, որոնք ձեր երեխան տանել չի կարող: Ինչու ^օ չի սիրում այդ ուտելիքները:
3. Ի ^օնչ էք մտածում արագ (պատրաստի) աննդիմասին: Ի ^օնչ էք կարծում, որոնք են արագ անունդ ուտելու առավելությունները և թերությունները ձեր երեխայի համար:
4. Սովորաբար, նախքան առավոտյան դպրոց գնալը ձեր երեխան ինչ-որ բան ուտու ^օմ է: Եթե այո, ^օրբ և ի ^օնչ է ուտում:
Եթե ոչ, ինչու ^օ չի ուտում: Ինչպե ^օս էք վերաբերվում ձեր երեխայի նախաճաշելու սովորությունը:

Գիտելիք և վարքագիծ

1. Կարող եք բերել որոշ օրինակներ, թե որն է, ձեր կարծիքով, առողջ սնունդը կամ առողջ սնվելը: Որքան կարևոր է առողջ սնվելը ձեր երեխայի համար: Առողջ սնունդի ի՞նչ տեսակներ է ձեր երեխան սովորաբար օգտագործում:
2. Ի՞նչ եք կարծում, որ ո՞նք են անառողջ սնվելու հետևանքները ձեր երեխայի առողջության վրա:

Ընդօրինակում

1. Ի՞նչ անառողջ ուտելիք են հաճախ ընտրում ձեր երեխայի հասակակիցները: Որքան ո՞վ է ձեր երեխայի ուտելիքի ընտրությունը նման նրա հասակակիցների ընտրությանը կամ տարբեր դրանից:
2. Ովքե՞ր են այն անհատները կամ խմբերը (ընկերներ, ծնողներ, ուսուցիչներ, լրատվամիջոցներ), որոնք ազդում են ձեր երեխայի սննդային սովորությունների վրա: Ինչպե՞ս են նրանք ազդում դրանց վրա (երբեմն, երբ մենք վստահ չենք, թե ինչպե՞ս սնվենք, հետևում ենք ուրիշների օրինակին):
3. Ինչպե՞ս եք վերաբերվում ընտանիքի հետճաշելուն: Ձեր ընտանիքում կա՞ն համատեղ սնվելու հետկապված որոշակի սովորություններ կամ նորմեր:

Ընկալված վարքագծային վերահսկողություն

1. Որն^ոք են այն գործունեությունները, կամ հանգամանքները, որոնք ազդում են ձեր երեխայի սնվելու վարքագծի վրա (որոնք դժվարացնում են առողջ սննդի օգտագործումը կամ հեշտացնում են առողջի օգտագործումը):
2. Որքան^ո վեժանություններ կարող եմ ձեր երեխայի ընդունած սննդի ընտրությունը կախված իրենից:
3. Դուք ձեր երեխայի համարն^ոմեք գերկամնիհար: Ի^ոնչն է ձեզ ստիպում կարծել, որ ձեր երեխան գերեկամնիհար:
4. Ինչպե^ու է սննդի գինն ազդում ձեր կամ ձեր երեխայի որոշման վրա, թե արդյո՞ք գնել այն, թե ոչ:
5. Ինչքան^ո հաճախ է ձեր երեխան սնվում դրսում: Դրսում սնվելն արդյո՞ք մեծացնում է նրան առողջ ուտելիք ընտրելու հավանականությունը:
6. Ինչպե^ու է սննդամթերքի մատչելիությունն ազդում ձեր երեխայի սնվելու վարքագծի վրա (*Որոշ առողջ կամ առողջ սննդամթերքներն օրինակներ բերելով պարզել, թե ի^ոնչ դեպքում են նրանք համարում, որ տվյալ սննդամթերքը մատչելի է*):
7. Կան^ո, արդյոք, այն պիսի սննդամթերքներ, որոնք ձեր երեխան շատ սիրում է, բայց չի ուտում: Ինչն^ո:

Կա՞նք, արդյոք, որևէ այլ բան ձեր երեխայի սննդային
սովորությունները վերաբերյալ, որ կցանկանայիք հայտնել
ինձ: Ինչ-որ բան քաջ թողեցի՞ք: Կա՞ն հարցեր, որոնց կարող եմ
պատասխանել:

Teacher's/Principle's Interview Guide

Participant: Teacher   Principle

Interview location: _____

Interview date: _____

Present the Consent Form.

Introduce the topic:

Welcome and thank you for agreeing to participate in our discussion. I represent Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health. As a teacher (principal of school) of adolescents, you have been invited to participate in a study examining eating behaviors of adolescents. As I already mentioned in the consent form, the aim of this discussion is to understand adolescents' food choices and eating behavior. Your answers will be helpful for developing recommendations to improve eating behaviors among Armenian adolescents. I will present to you interview topics and questions and will ask you to share your opinions regarding these topics. I would appreciate if we could pass this interview as a friendly conversation. I would also appreciate if you could express your honest opinion, as the information provided by you will be kept confidential and your name won't be mentioned in any way.

Discussion Questions

1. What barriers to healthy eating do you think the students are experiencing?

2. What is your opinion about providing nutrition education classes to students at school?
3. What do you think are consequences of eating unhealthy on your students' health?
4. To your knowledge, how does the cost of the food influence your students' decision of whether to purchase it or not?
5. What do you think of fast foods? What do you think is the advantage of eating fast foods for your students? What do you think is the disadvantage of eating fast foods for them?
6. What do you think of the canteen food at school (healthy, unhealthy?) How would you change it if you could?
7. To your knowledge, what are some unhealthy food choices your students often make?
8. To your knowledge, who are the individuals or groups that influence your student's eating habits (friends, parents, teachers, media)? How do they influence those (sometimes when we are not sure of what to eat, we look to see what others are doing)?
9. Have you noticed differences between the eating behaviors of girl students compared to the boy students?

Is there anything else you would like me to know about your students' food habits? Have I missed something? Are there any questions I can answer?

**Ուսուցիչներին/դպրոցի տնօրեններին հետ հարցազրույցի
նախնայություն**

Մասնակից. Ուսուցիչ Տնօրեն: _____

Ամսաթիվ. _____

Վայր: _____

Ներկայացնել իր ազեկ համաձայնություն ձևը:

Ներկայացնել թեման.

Բարի օր և շնորհակալություն, որ համաձայնեցիք զրույցել մեզ հետ: **Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է:** Ես ներկայացնում եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Ժիրայր և Փաթրիշա Թրփանճեան Հանրային առողջապահություն ֆակուլտետը: Որպես ներհանրային անհրաժեշտ սովորությունները ներկայացնող աշակերտներին ուսուցիչ, Դուք հրավիրվել եք մասնակցել ներհանրային անհրաժեշտ սովորություններն ուսումնասիրող այս հետազոտությանը: Ինչպես արդեն նշեցի իր ազեկ համաձայնություն ձևը ներկայացնելիս, այս հարցազրույցին պատակն է պարզել այն գործոնները, որոնք մղում են ներհանրային ընտրել անառողջ սնունդ: Ձեր պատասխանները օգտակար կլինեն Հայաստանի երիտասարդներին անհրաժեշտ սովորությունների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ մշակելու համար: Ես ձեզ կներկայացնեմ թեմաներ եւ հարցեր եւ կխնդրեմ հայտնել ձեր կարծիքն այդ հարցերի շուրջ: Խնդրում եմ այս հարցազրույցին վերաբերվել որպես բարեկամական

գրություն: Խնդրում եմ նաև, որ անկեղծորեն արտահայտեք ձեր կարծիքը, նկատի ունենալով, որ ձեր տրամադրած տեղեկությունները կպահվեն գաղտնի: Նախքան հարցազրույցը սկսելը լրացրեք, ինդրեմ, այս կարճ հարցաթերթիկը:

Քննարկման հարցեր.

1. Ձեր կարծիքով, ի՞նչ գործոններ են աշակերտներին խանգարում առողջ սնվել:
2. Ինչպե՞ս եք վերաբերվում ավագ դպրոցներում առողջ սնունդ մանկերաբարձր ալ դասընթաց մտցնելուն:
3. Ըստ Ձեզ, որո՞նք են անառողջ սնվելու հետևանքները ձեր աշակերտներին առողջ ունի վրա:
4. Ի՞նչ եք կարծում, ինչպե՞ս է սննդի գինն ազդում ձեր աշակերտներին որոշման վրա՝ գնել այդ սնունդը, թե՞ ոչ:
5. Ի՞նչ եք մտածում արագ սննդի մասին: Ի՞նչ եք կարծում, որո՞նք են արագ սնունդ ուտելու առավել ությունները և թեր ությունները ձեր աշակերտներին համար:
6. Ի՞նչ եք մտածում դպրոցի ճաշարանում մատուցվող սննդի մասին (առողջ է, թե անառողջ): Ինչպե՞ս կփոխեիք այն, եթե կարողանայիք:
7. Ձեր կարծիքով, ի՞նչ անառողջ սնունդ են հաճախընտրում ձեր աշակերտները:

8. Ովքե՞ր են այն անհատները կամ խմբերը, որոնք ազդում են ձեր աշակերտներին աննդային սովորություններին (ընկերներ, ծնողներ, ուսուցիչներ, լրատվամիջոցներ) :
Ինչպե՞ս են նրանք ազդում դրանց վրա (երբեմն, երբ մենք վստահ չենք, թե ինչպես սնվենք, հետևում ենք ուրիշներին օրինակին) :

1. Դուք նկատե՞լ եք, որ ետաբերություն աղջիկ աշակերտներին սնվելու վարքագծի տղա աշակերտներին համեմատ:

Կա՞, արդյոք, որ ետայլ բան ձեր աշակերտներին աննդային սովորություններին վերաբերյալ, որ կցանկանայիք հայտնել ինձ : Ինչ-որ բան քաջ թողեցի՞ : Կա՞ն հարցեր, որոնց կարող եմ պատասխանել :

Canteen Staff Interview Guide

Interview date: _____

Interview location: _____

Present the Consent Form.

Introduce the topic:

Thank you for agreeing to participate in our interview. I represent Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health. As a canteen worker in a school of young adolescents, representing eating behaviors of their peers, you have been invited to participate in a study examining eating behaviors of adolescents. As I already mentioned in the consent form, the aim of this discussion is to understand adolescents' food choices and eating behavior. Your answers will be helpful for developing recommendations to improve eating behaviors among Armenian adolescents. I will present to your discussion topics and questions and will ask you to share your opinions regarding these topics. I would appreciate if we could pass this interview as a friendly conversation. I would also appreciate if you could express your honest opinions, as the information provided by you will be kept confidential and your name won't be mentioned in any way.

Discussion Questions:

1. What do you think of the canteen food at school (is it healthy or unhealthy, why)? How would you change it if you could?
2. How satisfied do you think the students are with the canteen food?
3. What is your opinion about the cost of the foods served at the canteen? (Is it affordable for most of the students?)
4. What food types do you consider to be healthy for students?
5. What food items students buy from canteen more frequently and why (taste, cost, appearance, easy to eat, healthy)?
6. In your opinion, what proportion of students use the canteen services in your school?
7. What difficulties do you face in providing students with healthy food choices?
8. Have you noticed differences between the eating behaviors of girl students compared to the boy students (*purchased items, frequency of purchases*).

Is there anything else you would like me to know about students' food habits? Have I missed something? Are there any questions I can answer?

Դպրոցի ճաշարանի աշխատակցի հետ հարցազրույցի ուղեցույց

Ամսաթիվ: _____

Վայր: _____

Ներկայացնել իրագրի համաձայնությունը:

Ներկայացնել թեման.

Բարի օր և շնորհակալություն, որ համաձայնեցիք զրուցել ինձ հետ: **Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է:** Ես ներկայացնում եմ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Ժիրայր և Փաթրիշա Թրփան ճեման Հանրային առողջապահություն ֆակուլտետը: Որպես դպրոցի ճաշարանում աշխատող, որը կարող է տրամադրել տեղեկություններ հեռահասուների աննդային սովորությունների մասին, Դուք հրավիրվել եք մասնակցելու հեռահասուների աննդային սովորությունների ուսումնասիրությանը այս հետազոտությանը: Ինչպես արդեն նշեցի իրագրի համաձայնությունը ներկայացնելիս, այս հարցազրույցի նպատակն է պարզել այն գործոնները, որոնք մղում են հեռահասուներին՝ ընտրել անառողջ սնունդ: Ձեր պատասխանները օգտակար կլինեն Հայաստանի երիտասարդների աննդային սովորությունների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ մշակելու համար: Ես ձեզ կներկայացնեմ թեմաներ եւ հարցեր եւ կխնդրեմ հայտնել ձեր կարծիքն այդ հարցերի շուրջ: Խնդրում եմ այս հարցազրույցին վերաբերվել որպես բարեկամական զրույց: Խնդրում եմ նաև, որ անկեղծորեն արտահայտեք ձեր

կարծիքը, նկատի ունենալով, որ ձեր տրամադրած տեղեկությունը կպահվեն գաղտնի: Նախքան հարցազրույցը սկսելը լրացրեք, ինդրեմ, այս կարճ հարցաթերթիկը:

Քննարկման հարցեր.

1. Ի՞նչ էք մտած ում դպրոցի ճաշարանում մատուցվող սննդի մասին (առն՞ղջ է, թե անառողջ): Ինչպե՞ս կփոխեիք այն, եթե կարողանայիք:
2. Ձեր կարծիքով, որքանո՞վ են աշակերտները բավարարված ճաշարանի սննդով:
3. Ի՞նչ կարծիք ունեք ճաշարանում մատուցվող սննդի գնի մասին (արդյո՞ք դամատչելի է աշակերտների մեծ մասի համար):
4. Մննդի ո՞ր տեսակներն ենք համարում առողջ աշակերտների համար:
5. Ի՞նչ սննդամթերքներ են աշակերտները ճաշարանից ավելի հաճախ գնում և ինչն է (համի, գնի, տեսքի, ուտելու հարմարավետության, առողջարարության կամ այլ պատճառով):
6. Ձեր կարծիքով, աշակերտների մոտավորապես ո՞ր տոկոսն է կանոնավորապես օգտվում ճաշարանից:
7. Ի՞նչ դժվարություններն ենք հանդիպում աշակերտներին առողջ սննդի տեսականի առաջարկելու հարցում:

8. ԴՆԷՍԻԿԱՏԵԼԵՔ, ՆՐԱԷՏԱՐՔԵՐ ՆԻՅՈՒՆ ԱՊՋԻԿ
աշակերտներին անվելու վարքագծի տղաաշակերտներին
համեմատ (գնված անունը, գնումներին
հաճախականությունը) :

Կա՞, արդյոք, ՆՐԱԷՏԱՐՔԵՐ ԱՆՆՈՒՅԻՆ
սովորություններին վերաբերյալ, ՆՐԱԳԱՆԿԱՆԱՅԻՔ ՀԱՅՏՆԵԼ
ինձ : Ինչ-ՆՐԱԳԱՆՔԱԳՆԹՈՂԵԳԻ՞ : Կա՞ն հարցեր, ՆՐԱԳԱՆԿԱՐՈՂԵՄ
պատասխանել :

American University of Armenia

Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health

Institutional Review Board#1

Adolescent Assent Form

Principle Investigator: Anahit Demirchyan

Co-Investigators: Mirey Karavetian

Student Investigator: Lusine Aslanyan

Attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Shirak Marz, Armenia.

Hello, my name is Lusine Aslanyan. I am a graduate student of the Master of Public Health Program from the School of Public Health at the American University of Armenia. The School of Public Health at AUA is conducting a study to assess and understand the attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Armenia. The research project is being conducted among 15-18-year-old students of high schools of Shirak Marz, their parents, teachers, the principle and the canteen staff of the school. Therefore, I am asking you to take part in this research.

The study protocol includes the process of participating in focus group discussions, which includes questions about your eating preferences. Participating in the project only involves this discussion, which will last for up to one hour. We appreciate your participation in this study. The information given by you will be useful and valuable for this research.

There is no risk for your participation in this study. Your participation in this study is voluntary. There is no penalty if you refuse to participate in this study. Your answers are valuable for us in terms of understanding better the attitudes, norms and behaviors shaping food choices of adolescent students in Shirak Marz, and developing strategies to enhance healthy feeding patterns among adolescents.

The interview will be conducted without recording any identifying information such as your name, address, or telephone number. Your responses will only be available to the School of Public Health, AUA. Your response will not be seen by your teachers, parents, friends or other people. Your confidentiality will always be protected.

Your participation in this study is voluntary, so you decide whether you want to or do not want to take part in the study. In addition, you have the right to stop your participation at any time you wish or skip any question you consider inappropriate without any negative consequences.

Do you have any questions regarding the study?

If you agree to participate, can we start?

Խմբային քննարկման դեռահասներին համաձայնություն և

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Ժիբայրև Փաթրիշաթրփանճեան հանրային առողջապահություն
բաժին

Գիտահետազոտական էթիկայի թիվ 1 հանձնաժողով

Դեռահասներին համաձայնություն և

Ղեկավար հետազոտող՝ Անահիտ Դեմիրճյան

Համահետազոտող՝ Միքել Կարավեյան

Ուսանող հետազոտող՝ Լուսինե Ասլանյան

Անառողջ սննդի ընտրությունը հանգեցնող մոտեցումները,
ներմերքև վարվելակերպերը Շիրակի մարզի ավագ դպրոցի
աշակերտներին շրջանում

Բարև Ձեզ: Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է: Ես Հայաստանի
Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) Հանրային առողջապահություն
ֆակուլտետի մագիստրատուրայի ավարտական կուրսի ուսանող
եմ: ՀԱՀ Հանրային առողջապահություն ֆակուլտետն
իրականացնում է ուսումնասիրությունն՝ Հայաստանի ավագ
դպրոցի աշակերտներին շրջանում անառողջ սննդի ընտրությունը
հանգեցնող մոտեցումների, ներմերքև եւ վարվելակերպերի

վերաբերյալ : Ուսումնասիրությունն իրականացվում է Շիրակի մարզի ավագ դպրոցների 15-18 տարեկան աշակերտների, նրանց ծնողների, ուսուցիչների, սնօրենների և դպրոցի ճաշարանի աշխատողների շրջանում : Այդ պատճառով էս խնդրում եմ ձեզ մասնակցել այս ուսումնասիրությանը :

Ուսումնասիրության գործընթացը ներառում է խմբային քննարկումներ, որի ժամանակ մենք կքննարկենք ձեր սննդային նախընտրությունների վերաբերյալ հարցեր : Ծրագրի մասնակցությունը ներառում է միայն այս քննարկումը, որը կտևի մոտավորապես 1 ժամ : Մենք գնահատում ենք Ձեր մասնակցությունը այս ուսումնասիրությանը : Ձեր կողմից տրամադրված տեղեկատվությունը շատ օգտակար և արժեքավոր կլինի այս հետազոտության համար :

Ձեր մասնակցությունն այս ուսումնասիրությանը Ձեզ համար նրևեռիսկչիներկայացնի : Ուսումնասիրությանը մասնակցելը կամավոր է : Ձեզ ոչինչ չի սպառում, եթե Դուք հրաժարվեք մասնակցել այս հետազոտությանը : Ձեր տրամադրած պատասխանները շատ արժեքավոր են մեզ համար, քանի որ կօգնեն ավելի լավ պատկերացում կազմել Շիրակի մարզում Հայաստանի դեռահաս աշակերտների սննդի ընտրությունը ձեռավորող մոտեցումների, նորմերի եւ վարվելակերպերի մասին : Դրանք

կօզնեւն մեզ մշակել գործել ակերպեր՝ դեռահասներին շրջանում
առողջ սննդի ընտրութիւնը խրախուսելու համար:

Քննարկման ժամանակ մենք չենք հավաքելու որևէ անձը
հաստատող տեղեկութիւններ, ինչպիսիք են՝ Ձեր անունը,
հասցեն կամ հեռախոսահամարը: Ձեր պատասխանները հասանելի
կլինեն միայն ՀԱՀ հանրային առողջապահութիւն ֆակուլտետին.
Ձեր ուսուցիչները, ծնողները, ընկերները կամ այլ մարդիկ չեն
տեսնի Ձեր պատասխանները: Ձեր անձի գաղտնիութիւնը միշտ
կպահպանվի:

Ձեր մասնակցութիւնն այս ուսումնասիրութիւնը կամավոր է,
ուստի Դուք եք որոշում մասնակցել կամ չմասնակցել այս
քննարկմանը: Ավելին, դուք իրավունք ունեք դադարեցնելու
Ձեր մասնակցութիւնը ցանկացած պահի, կամ բաց թողնել որևէ
հարց, որին նպատակահարմար չէք համարի պատասխանել՝ առանց
Ձեզ համար որևէ բացասական հետևանքների:

Դուք ունե՞ք որևէ հարց այս ուսումնասիրութիւն մասին:

Եթե համաձայն եք մասնակցել, կարող եմք սկսել:

Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health

Institutional Review Board #1

Written Consent Form for Parents

Principle Investigator: Anahit Demirchyan

Co-Investigators: Mirey Karavetian

Student Investigator: Lusine Aslanyan

Attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Shirak Marz, Armenia.

Hello, my name is Lusine Aslanyan. I am a graduate student of the Master of Public Health Program from the School of Public Health at the American University of Armenia. The School of Public Health at AUA is conducting a study to assess and understand the attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Armenia. The research project is being conducted among 15-18-year-old students of high schools of Shirak Marz, their parents, teachers, the principle and the canteen staff of the school.

Your child is being asked to take part in a research study. This form has important information about the reason for doing this study, what we will ask your child to do, and the way we would like to use information about your child if you choose to allow your child to be in the study.

Your child is being asked to participate in this study as we are targeting school children. The study protocol includes the process of participating in focus group discussions, which includes questions about your child's eating preferences. Participating in the project only involves this discussion, which will last for up to one hour. Your child's participation in this study is voluntary. There is no penalty if he/she refuses to participate in this study. He/she may refuse to answer any question or stop the discussion at any time. You and your child will not be penalized in any way. If your child decide not to be in this study, this will not affect the relationship your child has with his/her school in any way. Your child's grades will not be affected if you choose not to let your child be in this study.

Your child's participation in this study does not involve any risk to your child. There is no benefit for your child from his/her participation in the study, but his/her participation is valuable for us in terms of understanding better the attitudes, norms and behaviors shaping food choices of adolescent students in Shirak Marz, and developing strategies to enhance healthy feeding patterns among adolescents. The information provided by him/her is fully confidential and will be used for this study purposes only. His/her name will not appear in any presentation of the project. Quotes from his/her speech may be used in the project but will be identified as a student's opinion without name and any other personal identifiable information. If your child does not mind, I would use audio-recording not to miss any information provided by you. It is perfectly within your child's rights to ask to turn off the recorder at any time during the interview, whenever he/she wants to. My notes and the recording will be stored without any

identifiable information about your child, and will be destroyed after we finish the analysis of the data.

If you or your child has any questions, you may contact co-investigator of this study Anahit Demirchyan by calling the number (060) 61 25 62. If you have any questions about your child's rights as a participant in this research, you can contact Varduhi Hayrumyan, the Human Participants Protection Administrator of the American University of Armenia (060) 61 26 17.

If you agree to let your child participate in this study, please read and complete the line below. There are two examples of this consent form. One will remain with you and the second one please send to school together with your child.

If you do not allow your child to participate in the research, there is no need to sign this document.

I have read this form and I give permission for my child to participate in the research study described above.

Parent/Legal Guardian's Name and Signature Date

Co-Investigator and Signature Date

Հայ աստանի ամերիկյան համալսարան

Շիրայր և Փաթրիշաթրփանճեան հանրային առողջապահության
բաժին

Գիտահետազոտական թիկայի թիվ 1 հանձնաժողով

Ծնողներին գրավոր համաձայնագիր

Ղեկավար հետազոտող՝ Անահիտ Դեմիրճյան

Համահետազոտող՝ Միքել Կարավեյան

Ուսանող հետազոտող՝ Լուսինե Ասլանյան

Անառողջ սննդի ընտրությունը հանգեցնող մոտեցումները,
նորմերը և վարվելակերպերը Շիրակի մարզի ավագ դպրոցի
աշակերտներին շրջանում

Բարև Ձեզ: Իմ անունը Լուսինե Ասլանյան է: Ես Հայ աստանի
Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) Հանրային առողջապահության
ֆակուլտետի մագիստրատուրայի ավարտական կուրսի ուսանող
եմ: ՀԱՀ Հանրային առողջապահության ֆակուլտետն
իրականացնում է ուսումնասիրություն՝ Հայ աստանի ավագ
դպրոցի աշակերտներին շրջանում անառողջ սննդի ընտրությունը
հանգեցնող մոտեցումների, նորմերի եւ վարվելակերպերի

վերաբերյալ Հետազոտությունն իրականացվում է Շիրակի մարզի ավագ դպրոցների 15-18 տարեկան աշակերտների, նրանց ծնողների, ուսուցիչների, սնօրենների և դպրոցի ճաշարանի աշխատողների շրջանում:

Ձեր երեխային առաջարկվել է մասնակցել այս ուսումնասիրությանը: Այս համաձայնությունն ձեր պարունակում է կարևոր տեղեկատվություն հետևյալի մասին. ուսումնասիրության նպատակը, ինչպես տք է խնդրենք Ձեր երեխային անել, և ինչպես է օգտագործվել ու Ձեր երեխայի կողմից տրամադրված տեղեկությունը, եթե Դուք թույլ տաք նրան մասնակցել վերը նշված ուսումնասիրությանը:

Ձեր երեխային առաջարկվել է մասնակցել այս ուսումնասիրությանը, քանի որ հետազոտության թիրախային խումբը դպրոցականներն են: Հետազոտության գործընթացը ներառում է խմբային քննարկումներ, որի ժամանակ կշնչվեն ձեր երեխայի անդային նախապատվությունների վերաբերյալ հարցեր: Ծրագրի մասնակցությունը ներառում է միայն այս քննարկումը, որը կտևի մոտավորապես 1 ժամ: Այս ուսումնասիրությանը Ձեր երեխայի մասնակցությունը կամավոր է: Մասնակցելուց հրաժարվելու դեպքում որևէ տուգանք չի նախատեսվում Ձեր երեխայի համար: Նա կարող է

հրաժարվել պատասխանել ցանկացած հարցի կամ ցանկացած պահի
դադարեցնել իր մասնակցությունը քննարկմանը: Դառն մի կերպ
չի ազդի Ձեր կամ Ձեր երեխայի վրա: Եթե Ձեր երեխան որոշի, որ
չպետք է մասնակցի այս ուսումնասիրությունը, ապա դա չի ազդի
ներառյալ իր դպրոցի միջև եղած հարաբերություններին վրա: Նրա
գնահատականները չեն տուժի, եթե Դուք որոշեք թույլ չտալ Ձեր
երեխային ընդգրկվել մեր ուսումնասիրություն մեջ:

Ձեր երեխայի մասնակցությունը այս ուսումնասիրությունը չի
ներառում երեխայի համար որևէ ռիսկ: Այս հետազոտությունը
Ձեր երեխայի մասնակցությունը նրան չի տա որևէ նյութական
օգուտ քայքայ ցած աստիճանով մեզ համար, քանի որ կօգնի ավելի
լավ պատկերացում կազմել Շիրակի մարզում Հայաստանի
դեռահաս աշակերտներին սննդի ընտրությունը ձեռավորող
մոտեցումներին, նորմերին եւ վարվելակերպերի մասին եւ
կնպաստի մշակելու գործելակերպեր՝ դեռահասներին շրջանում
առողջ սննդի ընտրությունը խրախուսելու համար: Ձեր
երեխայի տրամադրած տեղեկությունները կմնան գաղտնի և
կօգտագործվեն միայն այս ուսումնասիրությունն պատակով: Նրա
անունը չի հայտնվի ծրագրի որևէ ներկայացման ընթացքում:
Ձեր երեխայի ասածից մեջբերումներ կարող են օգտագործվել
ծրագրի մեջ, բայց կներկայացվեն միայն որպես աշակերտներից
մեկի անանուն կարծիք: Եթե Ձեր երեխան դեմ չլինի, ես

կձայնագրեմ մեր քննարկումը, որպեսզի բաց չթողնեմ նրա հայտնած նրեւէ տեղեկությունն: Նա լինվի իրավունք ունի պահանջելու անջատել ձայնագրիչը, երբ ցանկանա: Իմ նշումները եւ ձայնագրությունը կպահպանվեն առանց Ձեր երեխայի մասին նրեւէ ճանաչելի տեղեկությունների, եւ կնչնչացվեն, երբ մենք ավարտենք տվյալները վերլուծությունը:

Եթե Դուք կամ Ձեր երեխան որևէ հարց ունենաք, կարող եք գանգահարել այս ուսումնասիրության համակարգող Անահիտ Դեմիրճյանին՝ (060) 61 25 62 հեռախոսահամարով: Եթե ունեք որևէ հարց Ձեր երեխայի իրավունքների մասին՝ որպես այս հետազոտության մասնակից, կարող եք կապվել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի գիտահետազոտական էթիկայի հանձնաժողովի համակարգող Վարդուհի Հայրումյանի հետ՝ գանգահարելով (060) 61 26 17:

Եթե դուք համաձայն եք, որ Ձեր երեխան մասնակցի հետազոտությանը խնդրում ենք կարդալ և լրացնել ստորև ներկայացված տողը: Այս համաձայնագիրը երկու օրինակ է: Մեկը մնում է Ձեզ մոտ, իսկ մյուսը, խնդրում ենք, ուղարկել դպրոց երեխայի հետ: Եթե համաձայն չեք, որ Ձեր երեխան մասնակցի, կարիք չկա ստորագրել այս փաստաթուղթը:

Ես կարդացել եմ այս ձևը, և ես տալիս եմ իմ երեխային
թույլ տվող թյուն մասնակցելու վերջնական
ունեմանս իր թյանը:

Ծնողի / օրինակն ինձ ամակալի անունը և
ստորագրող թյունը Ամսաթիվ

Համահետազոտողի անունը և
ստորագրող թյունը Ամսաթիվ

Appendix 8 - Parental/Teacher/Principal/Canteen staff Consent Form (English and Armenian versions)

Gerald and Patricia Turpanjian School of Public Health

Institutional Review Board#1

Oral Consent Form for Parents/Teachers/Principals/Canteen staff

Principle Investigator: Anahit Demirchyan

Co-Investigators: Mirey Karavetian

Student Investigator: Lusine Aslanyan

Attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Shirak Marz, Armenia.

Hello, my name is Lusine Aslanyan. I am a graduate student of the Master of Public Health Program from the School of Public Health at the American University of Armenia. The School of Public Health at AUA is conducting a study to assess and understand the attitudes, norms, and behaviors enhancing unhealthy food choices in daily life of high school students in Armenia. The research project is being conducted among 15-18-year-old students of high schools of Shirak Marz, their parents, teachers, the principle and the canteen staff of the school. As a parent of adolescents, who represent eating behaviors of their peers, (teacher /principal/canteen staff worker of the school where the adolescent students are studying), I am asking you to take part in this research. The study protocol includes the process of participating in interviews, which includes questions about your child's/students' eating preferences. Participating in the project

only involves this interview that will last for up to 30-45 minutes. The interview will be conducted at a time and place that are convenient for you. Your participation in this study is voluntary. There is no penalty if you refuse to participate in this study. You may refuse to answer any question or stop the interview at any time. There is no benefit for you from your participation in the study, but your participation is valuable for us in terms of better understanding the attitudes, norms and behaviors shaping food choices of adolescent students in Shirak Marz, Armenia, and developing preventive strategies. The information provided by you is fully confidential and will be used for this study purposes only. Your name will not appear on the questionnaire and in any presentation of the project. Quotes from your speech may be used in the project but will be identified as one of the participant's opinion without names and any other personal identifiable information. If you do not mind, I would like to use audio-recording not to miss any information provided by you. It is perfectly within your rights to ask to turn off the recorder at any time during the interview, whenever you want to. My notes and the recording will be stored without any identifiable information about you, and will be destroyed after we finish the analysis of the data.

Before we start the interview, you can ask anything about your participation. If you have any questions regarding this study you can contact co-investigator of this study, Anahit Demirchyan, at (060) 61 25 62. If you feel you have not been treated fairly or think you have been hurt by joining the study, you should contact Varduhi Hayrumyan (060) 61 26 17, the Human Subject Protection Administrator of the American University of Armenia.

Do you agree to participate? Please say YES or NO.

Thank you. If yes, shall we continue?

Ծննդն երի/նւսուցիչն երի/դպրոցի տնօրէնն երի/ճաշարանի
աշխատողն երի իրագէկ համաձայնության ձև

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան

Հանրային առողջապահության քաժիւ

Գիտահետազոտական էթիկայի թիվ 1 հանձնաժողով

Բանավոր իրագէկ համաձայնության ձև

Ծննդն երի/նւսուցիչն երի/տնօրէնն երի/ճաշարանի

աշխատողն երի համար

Ղեկավար հետազոտող՝ Անահիտ Գեմիքանյան

Համահետազոտող՝ Միքէլ Կարավայան

Ուսանող հետազոտող՝ Լուսինէ Ասլանյան

Անառողջ աննիւրն տրությանը հանգեցնող մոտեցումները,
նորմերը և վարվելակերպերը Շիրակի մարզի ավագ դպրոցի
աշակերտներին շրջանում

Բարև Ձեզ: Իմ անունը Լուսինէ Ասլանյան է և ես Հայաստանի
Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) Հանրային առողջապահության
Ֆակուլտետի մագիստրատուրայի ավարտական կուրսի ուսանող
եմ: ՀԱՀ Հանրային առողջապահության ֆակուլտետն
իրականացնում է ուսումնասիրություն՝ Հայաստանի ավագ

դպրոցի աշակերտներին շրջանում անառողջ սննդի ընտրությունը հանգեցնող մոտեցումների, նորմերի եւ վարվելակերպերի վերաբերյալ Հետազոտությունն իրականացվում է Շիրակի մարզի ավագ դպրոցների 15-18 տարեկան աշակերտներին, նրանց ծնողներին, ուսուցիչներին, տնօրեններին և դպրոցի ճաշարանի աշխատողներին շրջանում: Որպես ծնողներ երիտասարդ դեռահասներին (դեռահաս աշակերտներին ուսուցիչ/տնօրեն/դպրոցի ճաշարանում աշխատող), որը կարող է տրամադրել տեղեկություն դեռահասներին սննդային սովորությունների մասին, եւ խնդրում է մ ձեզ մասնակցել այս հետազոտությանը: Հետազոտության գործընթացը ներառում է այս հարցազրույցը, որի ժամանակ կշնչվեն Ձեր երեխայի/աշակերտի սննդային նախապատվությունների վերաբերյալ հարցեր: Ծրագրի մասնակցությունը ներառում է միայն այս քննարկումը, որը կտևի մոտավորապես 30-45 րոպե: Հարցազրույցն կիրականացվի Ձեզ համար ժամանակում եւ վայրում: Այս ուսումնասիրության Ձեր մասնակցությունը կամավոր է: Մասնակցելուց հրաժարվելու դեպքում որևէ տուգանք չի նախատեսվում: Դուք կարող եք հրաժարվել ցանկացած հարցի պատասխանելուց կամ դադարեցնել հարցազրույցը ցանկացած պահի: Այս հետազոտությանը Ձեր մասնակցությունը ձեզ չի տա որևէ նյութական օգուտ քանի որ ժեքավոր է մեզ համար, քանի որ կօգնի ավելի լավ

պատկերացում կազմել Շիրակի մարզում Հայաստանի դեռահաս
աշակերտներին սննդի ընտրությունը ձեռավորող
մոտեցումներին, նորմերի եւ վարվելակերպերի մասին եւ
կնպաստի մշակելու գործելակերպը՝ դեռահասների շրջանում
առողջ սննդի ընտրությունը խրախուսելու համար: Ձեր
տրամադրած տեղեկությունները կմնան գաղտնի և
կօգտագործվեն միայն այսուհետև մասնավորապես նպատակով: Ձեր
անունը չի նշվի հարցաթերթի վրա և չի հայտնվի ծրագրի որեւէ
ներկայացման ընթացքում: Ձեր ասածից մեջբերումներ կարող
են օգտագործվել ծրագրի մեջ, բայց կներկայացվեն միայն
որպես ծրագրի մասնակիցներից մեկի անանուն կարծիք: Եթե դեմ
չեք, ես կձայնագրեմ մեր քննարկումը, որպեսզի բաց չթողնեմ
ձեր հայտնած որեւէ տեղեկություն: Դուք լինվիս իրավունք
ունեք պահանջելու անջատել ձայնագրիչը, երբ ցանկանում եք:
Իմ նշումները եւ ձայնագրությունը կպահպանվեն առանց ձեր
մասին որեւէ ճանաչելի տեղեկությունների, եւ կնշնչացվեն,
երբ մենք ավարտենք տվյալների վերլուծությունը:

Նախքան հարցազրույցը սկսելը, կարող եք տալ ցանկացած Ձեզ
հուզող հարց՝ Ձեր մասնակցության մասին: Այս
ուսումնասիրության վերաբերյալ որեւէ պարզաբանման
անհրաժեշտության դեպքում կարող եք դիմել
ուսումնասիրության համակարգող Անահիտ Դեմիրճյանին՝ (060) 61
25 62 հեռախոսահամարով: Եթե դուք զգում եք, որ

նւսնումնասիրութեան ընթացքում անարդարացի վերաբերմունքի
էքսպրեսիանացել կամ Ձեզ վիրավորել են, կարող էք դիմել
Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի Էթիկայի հանձնաժողովի
համակարգող՝ Վարդուհի Հայրունյանին՝ (060) 61 26 17
հեռախոսահամարով:

Դուք համաձայն էք մասնակցել: Խնդրում եմ պատասխանել ԱՅՈ
կամ ՈՉ:

Շնորհակալութեամբ: Եթե այո, ապա կարող էք շարունակել:

Appendix 9 - Demographic form for students (English and Armenian versions)

1. Your age (completed years) _____

2. What is your gender?
  - Male
  - Female

3. Which grade are you in?
  - 12th grade
  - 11th grade
  - 10th grade

4. Do you live in a village or a city?
  - City
  - Village

Thank you!

Դեմոգրաֆիկ ձև

Նշեք, ինչպես մ, Ձեք.

1. Տարիքը: _____ (լրացրած տարիներ թիվը)

2. Սեռը.
  - Արական
  - Իգական

3. Ո՞ր երրորդ դասարանում եք սովորում:
  - 12-րդ
  - 11-րդ
  - 10-րդ

4. Գյուղում և քաղաքում, թե՞ քաղաքում:
  - Քաղաքում
  - Գյուղում

Շնորհակալություն:

Appendix 10 - Demographic form for parents/teachers/canteen staff (English and Armenian versions)

1. Your age (completed years) _____

2. What is your gender?

- Male
- Female

3. Do you live in a village or a city?

- City
- Village

4. Category:

- Teacher
- Principle
- Parent
- Canteen Staff

Thank you!

Դեմոգրաֆիկ ձև

Նշեք, ինչպես մ, Ձեք.

1. Տարիքը: _____ (լրացրած տարիները թիվը)

1. Սեռը:

- Արական
- Իգական

1. Գյուղում էք ապրում, թե՞ քաղաքում:

- Քաղաքում
- Գյուղում

1. Այս հարկազրույցին մասնակցում եք որպես.

- Ուսուցիչ
- Դպրոցի տնօրեն
- Ծնող
- Ճաշարանի աշխատող

Շնորհակալություն:

